

Štatistiky Európskej agentúry o inkluzívnom vzdelávaní

Kľúčové myšlienky a zistenia (2014 / 2016)

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

ŠTATISTIKY EURÓPSKEJ AGENTÚRY O INKLUZÍVNOM VZDELÁVANÍ

**Kľúčové myšlienky a zistenia
(2014 / 2016)**

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania (ďalej len „agentúra“) je nezávislou a samosprávnou organizáciou. Agentúru spolufinancujú ministerstvá školstva jej členských krajín a Európska komisia prostredníctvom operačného grantu v rámci vzdelávacieho programu Európskej únie (EÚ) Erasmus+ (2014 – 2020).

Spolufinancované z
programu Európskej
únie Erasmus+

Podpora výroby tejto publikácie Európskou komisiou neznamena jej súhlas s jej obsahom, ktorý odzrkadľuje len názory jej autorov, a Komisia nie je zodpovedná za akékoľvek použitie informácií uvedených v tomto dokumente.

Názory vyjadrené akoukoľvek osobou v tomto dokumente nemusia nutne predstavovať oficiálne názory Agentúry, jej členských krajín alebo Komisie.

Redaktori: Amanda Watkinsová, Joacim Ramberg a András Lénárt

Úryvky z tohto dokumentu je dovolené použiť len s uvedením jasného odkazu na ich zdroj. Odkaz na túto správu sa musí uvádzať takto: Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2018. *Štatistiky Európskej agentúry o inkluzívnom vzdelávaní: Kľúčové myšlienky a zistenia (2014 / 2016)*. (A. Watkins, J. Ramberg a A. Lénárt, red.). Odense, Dánsko

V záujme lepšej prístupnosti je táto správa k dispozícii v 25 jazykoch a v prístupnom elektronickom formáte na webových stránkach agentúry: www.european-agency.org

Toto je preklad pôvodného textu v anglickom jazyku. V prípade pochybností o presnosti informácií v preklade si prečítajte pôvodný text v anglickom jazyku.

ISBN: 978-87-7110-825-5 (elektronická verzia)

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2018

Sekretariát
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Kancelária v Bruseli
Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org

OBSAH

PREDHOVOR	5
KLÚČOVÉ MYŠLIENKY	7
PÄŤ PROBLÉMOV SPRAVODLIVOSTI.....	9
1. Aký podiel žiakov navštevuje školy v hlavnom prúde vzdelávania?	9
<i>Trendy v údajoch o prístupe žiakov k vzdelávaniu v hlavnom prúde .....</i>	<i>10</i>
2. Aký podiel žiakov trávi väčšinu času s rovesníkmi v triedach v hlavnom prúde vzdelávania?	10
<i>Trendy v údajoch o prístupe žiakov k inkluzívnemu vzdelávaniu .....</i>	<i>11</i>
3. Kde sú žiaci s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách umiestnení v rámci svojho vzdelávania?	11
<i>Trendy v údajoch o mierach identifikácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách .....</i>	<i>12</i>
<i>Umiestnenie v porovnaní s celou populáciou zapojenou do školskej dochádzky.....</i>	<i>12</i>
<i>Trendy v údajoch o umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v porovnaní s celou populáciou zapojenou do školskej dochádzky.....</i>	<i>14</i>
<i>Umiestnenie v porovnaní s populáciou žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách .....</i>	<i>15</i>
4. Aké sú rozdiely v mierach identifikácie a mierach umiestnenia dievčat a chlapcov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách?	18
5. Aké sú rozdiely v mierach identifikácie a mierach umiestnenia žiakov medzi úrovňami ISCED 1 a 2?	19
POZADIE PROJEKTU EASIE	23
Rozsah údajov	23
Dôležité aspekty zberu údajov v rámci projektu EASIE	25
<i>Pracovné vymedzenie pojmu úradné rozhodnutie o špeciálnych vzdelávacích potrebách .....</i>	<i>25</i>
<i>Pracovné vymedzenie pojmu inkluzívne prostredie.....</i>	<i>25</i>
Zameranie analýzy údajov v projekte EASIE.....	25
Dôležité poznámky	26
ODKAZY	28
PRÍLOHA: INDIKÁTORY V RÁMCI PROJEKTU EASIE PRE ROKY 2014 A 2016	30
1. Miera zápisu do vzdelávania v hlavnom prúde podľa počtu žiakov zapísaných na školách.....	30
2. Vekové vzorky.....	30

---

3. Žiaci s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách	30
3a. Miery identifikácie	30
3b. Rozdelenie umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na základe počtu žiakov zapísaných na školách	30
3c. Rozdelenie umiestnení na základe populácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.....	31

PREDHOVOR

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania (ďalej len „agentúra“) už vyše 20 rokov pôsobí ako orgán spolupráce svojich členských krajín v oblasti politiky inkluzívneho vzdelávania. Neoddeliteľnou súčasťou tejto práce je zber údajov. Kým na začiatku sa zameriavala na žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, teraz svoje zameranie rozširuje na všetkých žiakov v rámci inkluzívnych vzdelávacích systémov.

Aktuálna práca v rámci projektu [Štatistiky Európskej agentúry o inkluzívnom vzdelávaní \(EASIE\)](#) zahŕňa zber, prezentovanie a analyzovanie údajov z jednotlivých krajín (Európska agentúra, bez dátumu-a). Údaje sú prepojené so schválenými indikátormi, ktoré sú zdrojom poznatkov pre kľúčové otázky politiky inkluzívneho vzdelávania. Všetky údaje poskytujú vnútroštátni [odborníci na údaje](#) (Európska agentúra, bez dátumu-b).

Dostupné súbory údajov zahŕňajú 30 krajín a obsahujú informácie o:

- prístupe k vzdelávaniu v hlavnom prúde,
- prístupe k inkluzívnemu vzdelávaniu,
- umiestnení žiakov identifikovaných ako žiaci s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Obsahujú tiež analýzy rozdielov medzi pohlaviami a úrovňami podľa [Medzinárodnej štandardnej klasifikácie vzdelávania \(ISCED\)](#) (Štatistický ústav UNESCO, 2011).

Účelom tejto stručnej správy je zdôrazniť kľúčové myšlienky a hlavné zistenia, ktoré doteraz vyplynuli z projektu EASIE. V súčasnosti sú k dispozícii dva [súbory údajov z projektu EASIE](#) (Európska agentúra, bez dátumu-c) a dve [porovnávacie správy](#):

- z roku 2014, na základe školského roku 2012/2013 (Európska agentúra, 2017),
- z roku 2016, na základe školského roku 2014/2015 (Európska agentúra, 2018a).

Okrem týchto správ sú na požiadanie od sekretariátu agentúry (secretariat@european-agency.org) k dispozícii celé súbory údajov vo formáte programu Excel, ktoré možno využiť rôznymi spôsobmi.

Táto správa neobsahuje podrobnú štatistickú analýzu údajov ani sa nezaobrá všetkými formami analýzy údajov, ktoré možno vykonať s týmto súborom údajov. Poskytuje však celkovú „interpretáciu“ súborov údajov z rokov 2014 a 2016. Jej cieľom je poukázať na kľúčové myšlienky a nové zistenia vyplývajúce zo súborov údajov, ktoré sú dôležité pre prácu členských krajín agentúry.

Nasledujúca časť obsahuje **10 kľúčových myšlienok**, ktoré vyplynuli z doterajšej práce na projekte EASIE v rokoch 2014 a 2016.

V ďalšej časti sú prezentované **hlavné zistenia súvisiace s piatimi problémami spravodlivosti**, ktoré sa v rámci projektu EASIE skúmajú. Každý z nich je formulovaný ako hlavná otázka, z ktorej vychádza daný problém spravodlivosti.

V poslednej časti správy sa predstavuje [pozadie celkovej práce v rámci projektu EASIE](#).

Veríme, že tvorcovia politík, pracovníci z praxe, výskumní pracovníci a ďalší účastníci systému využijú kľúčové myšlienky a hlavné zistenia z najnovšej práce v rámci projektu EASIE pri spolupráci na rozvoji inkluzívnejších vzdelávacích systémov.

Cor J. W. Meijer

Riaditeľ Európskej agentúry pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania

KLÚČOVÉ MYŠLIENKY

V súboroch údajov z rokov 2014 a 2016 možno identifikovať 10 kľúčových myšlienok:

- 1** Dostupné údaje celkovo podporujú tvrdenie z iných oblastí práce agentúry, že inkluzívne vzdelávanie predstavuje politickú víziu pre všetky členské krajiny agentúry. Všetky krajiny poskytujú príležitosti na inkluzívne vzdelávanie pre niektorých žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách. Vyhodnotenie možností a miery umiestnenia však ukazuje, že pokiaľ ide o žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách, členské krajiny realizujú túto víziu rôznymi spôsobmi a v rôznom rozsahu.
- 2** Z vymedzení pojmu „úradné rozhodnutie o špeciálnych vzdelávacích potrebách“, ktoré uplatňujú jednotlivé krajiny – pozri [podkladové informácie z jednotlivých krajín](#) (Európska agentúra, bez dátumu-c) – vyplýva, že krajiny považujú za žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami odlišné skupiny žiakov. Žiaci s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách zahŕňajú nielen žiakov so zdravotným postihnutím podľa vymedzenia v *Dohovore o právach osôb so zdravotným postihnutím* (Organizácia Spojených národov, 2006), ale aj ďalšie skupiny žiakov, ktorí majú špeciálne/ďalšie vzdelávacie potreby vyžadujúce dodatočnú podporu a zdroje. To je jedným z hlavných dôvodov, prečo existuje množstvo rozdielov v údajoch za jednotlivé krajiny a prečo je zložité – a v niektorých ohľadoch dokonca nemožné – vypracovať porovnania medzi krajinami.
- 3** Miery identifikácie žiakov s „úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách“ sa medzi krajinami výrazne líšia. Tieto údaje odzrkadľujú rozdiely medzi krajinami v legislatíve a politikách v oblasti identifikovania žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, ktoré sú prezentované a rozoberané v rámci iných oblastí práce agentúry.
- 4** Žiadna krajina nemá plne inkluzívny systém, kde 100 % žiakov navštevuje triedy v hlavnom prúde vzdelávania a vzdeláva sa spolu s rovesníkmi počas aspoň 80 % času v súlade s referenčným kritériom umiestnenia EASIE. Jednotlivé krajiny využívajú rôzne formy oddeleného špeciálneho vzdelávania – školy, triedy alebo jednotky, ako aj rôzne formy mimoškolského vzdelávania (napr. domáce vzdelávanie alebo vzdelávanie zabezpečované inými sektormi). Rozpätie inkluzívneho umiestnenia v krajinách je približne 92 % až 99,5 %. Tieto údaje poskytujú približný prehľad o tom, „ako blízko“ sú krajiny k plne inkluzívnemu systému.

- 5** Miery umiestnenia v oddelenom vzdelávaní mimo hlavný prúd (samostatné špeciálne školy, triedy, jednotky a programy neformálneho vzdelávania) sa medzi krajinami líšia. Tieto údaje odzrkadľujú rozdiely medzi krajinami v legislatíve a politikách v oblasti podpory a poskytovania vzdelávania, ktoré sú takisto rozoberané a prezentované v rámci iných oblastí práce agentúry.

- 6** Vo všetkých krajinách je ako žiakov so špeciálnou vzdelávacou potrebou vyžadujúcou úradné rozhodnutie identifikovaných dvakrát viac chlapcov ako dievčat. Tento pomer 2 : 1 sa odzrkadľuje v zjavných rozdieloch medzi jednotlivými krajinami, pokiaľ ide o miery umiestnenia chlapcov a dievčat v rôznych prostrediach.

- 7** Vo všetkých krajinách existuje veľmi zreteľný vzorec rozdelenia na základe pohlavia. Pokiaľ však ide o rozdelenie na základe úrovne ISCED, je to presne naopak: nie je možné rozpoznať žiadne zreteľné vzorce. Medzi krajinami existujú značné rozdiely v podiele žiakov s danými dvoma úrovňami ISCED. Nasvedčuje to tomu, že krajiny identifikujú žiakov vyžadujúcich úradné rozhodnutie odlišnými spôsobmi a v odlišných fázach ich vzdelávania.

- 8** Situácia žiakov, ktorí sú mimo školy z rôznych dôvodov a za rôznych okolností (napr. sú formálne zapísaní do vzdelávacieho procesu, ale nenavštevujú vzdelávacie zariadenie, resp. nie sú zapísaní do žiadnej formy vzdelávania), je takmer vo všetkých krajinách nejasná. Vyžaduje si ďalšie skúmanie, pretože rozsah údajov za väčšinu krajín je mnohých prípadoch obmedzený alebo tieto údaje chýbajú.

- 9** Dostupné údaje o trendoch zo všetkých krajín nepreukázali žiadnu celkovú priemernú zmenu v mierach identifikácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách. V niektorých jednotlivých krajinách však došlo k zreteľnému nárastu v podiele žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

- 10** Údaje o trendoch zo všetkých krajín takisto ukazujú, že v priemere došlo k zanedbateľnému poklesu podielu žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v úplne oddelených vzdelávacích prostrediach (špeciálne triedy a školy).

PÄŤ PROBLÉMOV SPRAVODLIVOSTI

V tejto časti sú prezentované hlavné zistenia z rokov 2014 a 2016 súvisiace s **piatimi problémami spravodlivosti**, ktoré sa v rámci projektu EASIE skúmajú. Týmito problémami spravodlivosti sú:

1. Prístup k vzdelávaniu v hlavnom prúde
2. Prístup k inkluzívnemu vzdelávaniu
3. Umiestnenie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách
4. Rozdiely medzi pohlaviami v údajoch o umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách
5. Rozdiely medzi úrovňami ISCED v údajoch o umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Každý z týchto problémov je formulovaný ako hlavná otázka, z ktorej vychádza daný problém spravodlivosti. Príslušná časť sa potom zaoberá indikátormi analýzy údajov, ktoré sa pokúšajú nájsť odpoveď na túto otázku. Indikátory rozoberané v jednotlivých častiach majú rovnaké číslovanie ako indikátory v [porovnávacích správach](#) z rokov 2014 a 2016 (Európska agentúra, 2017; 2018a).

Podrobné informácie o jednotlivých indikátoroch sú uvedené v porovnávacích správach. Je v nich vysvetlený význam jednotlivých indikátorov, použitá metóda výpočtu, zahrnuté krajiny a výsledok indikátora. Obsahujú grafy a tabuľky so všetkými dostupnými údajmi z jednotlivých krajín pre každý indikátor.

Pre sedem indikátorov, ktoré sa zameriavajú na celú populáciu zapojenú do školskej dochádzky, sú uvedené zistenia týkajúce sa trendov v údajoch. Tieto zistenia sa týkajú rozdielov medzi celkovými priemerami (percentami) v údajoch z rokov 2014 a 2016. Údaje o trendoch sú prezentované v percentuálnych bodoch, ktoré predstavujú nárast alebo pokles medzi dvoma súbormi údajov. Treba poznamenať, že tieto údaje o trendoch sú založené iba na krajinách, ktoré majú k dispozícii údaje z rokov 2014 aj 2016.

Pre všetky indikátory sú zistenia týkajúce sa hlavných otázok a problémov uvedené v rámčekoch.

1. Aký podiel žiakov navštevuje školy v hlavnom prúde vzdelávania?

Táto otázka sa týka prístupu žiakov k vzdelávaniu v hlavnom prúde.

Indikátor 1.1 sa zaoberá mierami zápisu žiakov do vzdelávania v **hlavnom prúde** – teda percento zapísaných žiakov vo všetkých prostrediach v hlavnom prúde vzdelávania vypočítané z počtu zapísaných žiakov vo všetkých vzdelávacích prostrediach.

Poskytnuté údaje sa zameriavajú na žiakov, ktorí sú alebo nie sú v prostrediach v hlavnom prúde vzdelávania.

Vo väčšine krajín zápis do vzdelávania v hlavnom prúde znamená umiestnenie do triedy v hlavnom prúde vzdelávania alebo umiestnenie do oddelenej špeciálnej triedy v rámci školy v hlavnom prúde vzdelávania. Žiaci, ktorí nie sú v prostredí v hlavnom prúde vzdelávania, sú umiestnení v úplne oddelených špeciálnych školách, v prostredí neformálneho vzdelávania vedeného zdravotnými alebo sociálnymi službami, prípadne ide o žiakov mimo školy.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 28 krajín. V 28 krajinách sa miera zapísaných žiakov vo vzdelávaní v hlavnom prúde pohybuje v rozpätí od 93,44 % do 99,88 %, pričom celkový priemer za 28 krajín je 97,36 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 29 krajín. V 29 krajinách sa miera zapísaných žiakov vo vzdelávaní v hlavnom prúde pohybuje v rozpätí od 92,02 % do 99,97 %, pričom celkový priemer za 29 krajín je 98,64 %.

Dostupné údaje preukazujú, že vo všetkých krajinách sa veľká väčšina žiakov vzdeláva v školách v hlavnom prúde vzdelávania, ale nie všetci.

V žiadnej krajine nie sú do vzdelávania v hlavnom prúde zapísaní všetci žiaci.

Trendy v údajoch o prístupe žiakov k vzdelávaniu v hlavnom prúde

Údaje z rokov 2014 aj 2016 sú k dispozícii z 25 krajín. V 25 krajinách došlo medzi rokmi 2014 a 2016 k priemernému nárastu miery zápisu do vzdelávania v hlavnom prúde len o niečo vyššie 1 percentuálneho bodu.

Údaje naznačujú, že celková miera zápisu do vzdelávania v hlavnom prúde sa zvýšila v roku 2016 len o niečo vyššie 1 percentuálneho bodu v porovnaní s rokom 2014.

2. Aký podiel žiakov trávi väčšinu času s rovesníkmi v triedach v hlavnom prúde vzdelávania?

Tento problém sa týka prístupu všetkých žiakov k inkluzívnemu vzdelávaniu.

Indikátor 1.2 ukazuje mieru zápisu do **inkluzívneho** vzdelávania – teda percento žiakov, ktorí trávajú aspoň 80 % času v triede v hlavnom prúde vzdelávania spolu so svojimi rovesníkmi, vypočítané z počtu zapísaných žiakov vo všetkých vzdelávacích prostrediach.

Údaje teda ukazujú podiel žiakov, ktorí sú alebo nie sú zapojení do inkluzívneho vzdelávania v súlade s referenčným kritériom umiestnenia EASIE počas 80 % času.

Vo väčšine krajín zápis do inkluzívneho vzdelávania znamená umiestnenie v triede v hlavnom prúde vzdelávania v súlade s referenčným kritériom umiestnenia počas 80 % času alebo s rôznymi náhradnými referenčnými kritériami (pozri pracovné vymedzenie

pojmu [inkluzívne prostredie](#) v časti „Dôležité aspekty zberu údajov v rámci projektu EASIE“, kde sú uvedené ďalšie informácie).

Žiaci, ktorí nie sú v inkluzívnom prostredí, sú umiestnení v oddelených triedach v školách v hlavnom prúde vzdelávania, úplne oddelených špeciálnych školách, prostredí neformálneho vzdelávania vedeného zdravotnými alebo sociálnymi službami alebo mimo formálneho vzdelávania.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 26 krajín. Miery zápisu do inkluzívneho vzdelávania sa pohybujú v rozpätí od 93,47 % do 99,88 %, pričom celkový priemer za 26 krajín predstavuje 97,54 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 28 krajín. Miery zápisu do inkluzívneho vzdelávania sa pohybujú v rozpätí od 92,02 % do 99,97 %, pričom celkový priemer za 28 krajín predstavuje 98,19 %.

Dostupné údaje naznačujú, že žiadna zo zúčastnených krajín nevykazuje 100 % počet zapísaných žiakov v inkluzívnom prostredí. Vo všetkých krajinách sa využíva určitá forma úplne oddeleného špeciálneho vzdelávania (oddelené školy a jednotky), ako aj oddelené triedy v školách v hlavnom prúde vzdelávania.

Trendy v údajoch o prístupe žiakov k inkluzívnemu vzdelávaniu

Údaje z rokov 2014 aj 2016 sú k dispozícii z 23 krajín. V rámci 23 krajín došlo k zanedbateľnému priemernému nárastu v zápise žiakov do inkluzívneho vzdelávania (0,14 percentuálneho bodu).

Údaje ukázali, že medzi rokmi 2014 a 2016 došlo k zanedbateľnému celkovému nárastu podielu žiakov, ktorí strávili väčšinu času s rovesníkmi v triedach v hlavnom prúde vzdelávania.

3. Kde sú žiaci s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách umiestnení v rámci svojho vzdelávania?

Tento problém sa týka toho, kde sú žiaci s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách umiestnení v rámci svojho vzdelávania počas väčšiny času (80 % alebo viac).

Hlavným predpokladom tejto analýzy je však preskúmanie **mier identifikácie** žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách. Na tento aspekt sa zameriava indikátor 3a.1, ktorý predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách z počtu žiakov zapísaných na školách.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 30 krajín. Miery identifikácie sú v rozpätí od 1,11 % do 17,47 %. Priemer medzi krajinami je 4,53 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 30 krajín. Miery identifikácie sú v rozpätí od 1,06 % do 20,50 %. Priemer medzi krajinami je 4,44 %.

Existujú značné rozdiely v počtoch a mierach žiakov, ktorí sú identifikovaní ako žiaci so špeciálnou vzdelávacou potrebou (vrátane zdravotného postihnutia) vyžadujúcou nejakú formu ďalšieho vzdelávania. To odzrkadľuje rozdiely v politikách a praxi krajín v oblasti vzdelávania vo všeobecnosti a konkrétne v oblasti špeciálneho vzdelávania.

Rozdiely v mierach identifikácie možno do veľkej miery vysvetliť rozdielmi v postupoch hodnotenia a mechanizmoch financovania, teda nie skutočným výskytom rôznych foriem špeciálnych vzdelávacích potrieb alebo zdravotného postihnutia vyžadujúcich príslušné úradné rozhodnutie.

Trendy v údajoch o mierach identifikácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách

Údaje z rokov 2014 aj 2016 sú k dispozícii z 29 krajín. V rámci 29 krajín bol priemerný podiel žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v rokoch 2014 a 2016 približne rovnaký (rozdiel 0,04 percentuálneho bodu).

Podľa údajov nenastala žiadna celková zmena v miere identifikácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v rámci všetkých krajín, ale v niektorých jednotlivých krajinách boli zreteľné rozdiely.

Rozdelenie umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách možno skúmať dvomi spôsobmi:

1. Umiestnenie v porovnaní s celou populáciou zapojenou do školskej dochádzky (teda so všetkými žiakmi)
2. Umiestnenie v porovnaní s populáciou žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách

Každá z týchto možností je nižšie opísaná samostatne.

Umiestnenie v porovnaní s celou populáciou zapojenou do školskej dochádzky

Indikátor 3b.1 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v inkluzívnom vzdelávaní z počtu žiakov zapísaných na školách.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 28 krajín. Percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v inkluzívnych prostrediach je v rozpätí od 0,14 % do 16,02 %, pričom celkový priemer pre 28 krajín je 2,36 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 28 krajín. Percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v inkluzívnych prostrediach je v rozpätí od 0,12 % do 19,05 %, pričom celkový priemer pre 28 krajín je 2,73 %.

Keď sa tieto údaje porovnajú s percentom žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách z počtu žiakov zapísaných na školách, možno vidieť, že v mnohých krajinách s najvyššími mierami identifikácie špeciálnych vzdelávacích potrieb je väčšina týchto žiakov umiestnená v inkluzívnych prostrediach.

Indikátor 3b.2 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych triedach z počtu žiakov zapísaných na školách.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 24 krajín. Miery umiestnenia sú v rozpätí od 0,09 % do 3,64 %. Celkový priemer v prípade žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách, ktorí sa vzdelávajú v oddelených špeciálnych triedach v školách v hlavnom prúde vzdelávania, predstavuje 0,56 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 24 krajín. Miery umiestnenia sú v rozpätí od 0,07 % do 3,70 %. Celkový priemer v prípade žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách, ktorí sa vzdelávajú v oddelených špeciálnych triedach v školách v hlavnom prúde vzdelávania, predstavuje 0,53 %.

Vo všetkých krajinách existujú možnosti zapísania žiakov do škôl v hlavnom prúde vzdelávania, no väčšinu času však môžu tráviť mimo svojich rovesníkov.

Je dôležité poznamenať, že tento aspekt môže byť pri podávaní správ podhodnotený. Mnohé krajiny tvrdia, že je ťažké poskytnúť údaje o žiakoch v oddelených triedach v školách v hlavnom prúde vzdelávania. Údaje o špeciálnych školách sú vo väčšine krajín, ktoré poskytli údaje, ľahšie dostupné.

Indikátor 3b.3 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych školách z počtu žiakov zapísaných na školách.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 30 krajín. Miery umiestnenia sú v rozpätí od 0,09 % do 7,06 %. Celkový priemer v prípade žiakov, ktorí sa vzdelávajú v oddelených špeciálnych školách, je 1,82 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 30 krajín. Miery umiestnenia sú v rozpätí od 0,03 % do 7,98 %. Celkový priemer v prípade žiakov, ktorí sa vzdelávajú v oddelených špeciálnych školách, je 1,54 %.

Vo všetkých krajinách sú k dispozícii možnosti zápisu žiakov do oddelených špeciálnych škôl, kde trávajú väčšinu času mimo svojich rovesníkov.

Široké rozpätie mier umiestnenia do špeciálnych škôl nasvedčuje tomu, že v jednotlivých krajinách sa vo vzťahu k žiakom s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách uplatňujú veľmi odlišné postupy a štruktúry umiestnenia.

Indikátor 3b.4 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v neformálnych vzdelávacích prostrediach z počtu žiakov zapísaných na školách. Iba štyri krajiny boli schopné poskytnúť údaje pre tento indikátor. Nebolo preto možné vyvodiť z neho žiadne jednoznačné zistenia, takže sa v tomto dokumente ďalej nerozoberá. (Problematikou nedostupných údajov sa zaoberá časť tejto správy „[Dôležité poznámky](#)“).

Indikátor 3b.5 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v úplne oddelených vzdelávacích prostrediach (teda v špeciálnych školách a triedach) z počtu žiakov zapísaných na školách.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 24 krajín. Miery umiestnenia v úplne oddelených prostrediach sú v rozpätí od 0,36 % do 6,28 % s celkovým priemerom 1,67 % v rámci 24 krajín.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 24 krajín. Miery umiestnenia v úplne oddelených prostrediach sú v rozpätí od 0,55 % do 5,88 % s celkovým priemerom 1,62 % v rámci 24 krajín.

Vo všetkých krajinách sa v prípade niektorých žiakov – najmä tých, ktorí majú zložité a náročné špeciálne potreby alebo zdravotné postihnutie – oddelené špeciálne vzdelávanie stále považuje za umiestnenie, ktoré zabezpečuje ich právo na vzdelanie, aj keď nejde o inkluzívne vzdelávanie.

Trendy v údajoch o umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v porovnaní s celou populáciou zapojenou do školskej dochádzky

Údaje pre indikátor 3b.1 z rokov 2014 aj 2016 sú k dispozícii z 25 krajín. V rámci 25 krajín došlo medzi rokmi 2014 a 2016 k miernemu priemernému nárastu (o 0,27 percentuálneho bodu) v podiele žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v inkluzívnych prostrediach.

Údaje naznačujú mierne celkové priemerné zvýšenie podielu žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách, ktorí sú umiestnení v inkluzívnych prostrediach.

Údaje pre indikátor 3b.2 z rokov 2014 aj 2016 sú k dispozícii z 23 krajín. V rámci 23 krajín sa medzi rokmi 2014 a 2016 priemerný podiel žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych triedach takmer nezmenil (pokles o 0,04 percentuálneho bodu).

Údaje ukazujú, že podiel žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách, ktorí sú umiestnení v špeciálnych triedach, sa takmer nezmenil.

Údaje pre indikátor 3b.3 z rokov 2014 aj 2016 sú k dispozícii z 28 krajín. V rámci 28 krajín bol v rokoch 2014 a 2016 priemerný podiel žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych školách približne rovnaký (pokles o 0,06 percentuálneho bodu).

Údaje ukazujú, že podiel žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách, ktorí sú umiestnení v špeciálnych školách, sa takmer nezmenil.

Údaje pre indikátor 3b.5 z rokov 2014 aj 2016 sú k dispozícii z 23 krajín. V rámci 23 krajín došlo medzi rokmi 2014 a 2016 k zanedbateľnému poklesu (o 0,05 percentuálneho bodu) v podiele žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v úplne oddelených vzdelávacích prostrediach.

Údaje ukazujú, že došlo k zanedbateľnému poklesu v podiele žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v úplne oddelených vzdelávacích prostrediach.

Umiestnenie v porovnaní s populáciou žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách

Indikátor 3c.1 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v inkluzívnom vzdelávaní z populácie žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 28 krajín, pričom ich rozpätie je od 3,46 % do 98,18 % a celkový priemer 52,68 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 28 krajín, pričom ich rozpätie je od 4,98 % do 99,21 % a celkový priemer 60,56 %.

Rozpätie umiestnenia žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v inkluzívnom vzdelávaní je pomerne široké. To opäť znamená, že krajiny uplatňujú veľmi odlišné prístupy k poskytovaniu vzdelávania pre žiakov identifikovaných ako žiaci so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

V rámci krajín je viac ako polovica žiakov, ktorí sú identifikovaní ako žiaci so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, umiestnená v inkluzívnych prostrediach – t. j. v triede v hlavnom prúde vzdelávania – počas viac ako 80 % času.

Indikátor 3c.2 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych triedach z populácie žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 24 krajín, pričom ich rozpätie je od 1,89 % do 59,69 % a celkový priemer 13,16 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 24 krajín, pričom ich rozpätie je od 2,15 % do 55,34 % a celkový priemer 11,91 %.

Zdá sa, že krajiny sa značne líšia v rozsahu, v akom využívajú špeciálne triedy ako možnosť umiestnenia žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

V porovnaní s ostatnými formami umiestnenia (teda inkluzívne vzdelávanie alebo špeciálne školy) táto forma umiestnenia nie je až taká rozšírená. Ako však už bolo uvedené, tieto údaje môžu byť pri podávaní správ podhodnotené, pretože mnohé krajiny uvádzajú, že je pre nich ťažké poskytnúť spoľahlivé údaje o tomto indikátore.

Indikátor 3c.3 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych školách z populácie žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 30 krajín, pričom ich rozpätie je od 1,74 % do 95,73 % a celkový priemer 40,04 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 30 krajín, pričom ich rozpätie je od 0,79 % do 100,00 % a celkový priemer 34,76 %.

Krajiny uvádzajú, že údaje o žiakoch so špeciálnymi vzdelávacími potrebami týkajúce sa tohto indikátora sú najspoľahlivejšie. Sú tiež dostupné zo všetkých krajín, ktoré sa zúčastnili na zbere údajov.

Rozpätie využívania tejto možnosti umiestnenia je široké – podiel žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách, ktorí sú umiestnení v špeciálnych školách, sa pohybuje od menej než 1 % po takmer 100 %. To opäť odzrkadľuje široký rozsah politík a prístupov k vzdelávaniu v rámci jednotlivých krajín.

Indikátor 3c.4 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v neformálnych vzdelávacích prostrediach z populácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách. Iba štyri krajiny boli schopné poskytnúť údaje pre tento indikátor. Nebolo preto možné vyvodit' z neho žiadne jednoznačné zistenia, takže sa v tomto dokumente ďalej nerozoberá. Problematikou nedostupných údajov sa zaoberá časť tejto správy „[Dôležité poznámky](#)“.

Indikátor 3c.5 predstavuje percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v úplne oddelených vzdelávacích prostrediach (teda v špeciálnych školách a triedach) z populácie žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 24 krajín, pričom ich rozpätie je od 7,11 % do 100 % a celkový priemer 39,05 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 24 krajín, pričom ich rozpätie je od 7,10 % do 100 %¹ a celkový priemer 36,56 %.

Rozpätie pre umiestnenie v oddelenom vzdelávacom prostredí sa medzi krajinami veľmi líši. Vo všetkých krajinách, ktoré poskytli údaje, sú však určití žiaci, ktorých právo na inkluzívne vzdelávanie s rovesníkmi nie je naplnené.

V rámci zúčastnených krajín sa takmer 40 % žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách vzdeláva v oddelených, neinkluzívnych prostrediach.

¹ Pre súbory údajov z rokov 2014 aj 2016 platí, že údaj 100 % v prípade jednej krajiny zahrnutej do tohto indikátora treba považovať za odľahlú hodnotu. Dôvodom je to, že údaje o žiakoch s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách sú k dispozícii len pre špeciálne triedy a špeciálne školy, ale nie pre akúkoľvek formu inkluzívneho umiestnenia.

4. Aké sú rozdiely v mierach identifikácie a mierach umiestnenia dievčat a chlapcov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách?

V rámci zberu údajov sa rozdiely medzi pohlaviami pri žiakoch s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách analyzovali pre tieto parametre:

- miery identifikácie,
- rozdelenie umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na základe počtu žiakov zapísaných na školách,
- rozdelenie umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na základe populácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Rozdiely medzi pohlaviami pre miery identifikácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách sa sledujú v rámci indikátora 3a.1. Tento indikátor predstavuje percento žiakov (chlapcov/dievčat) s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách z počtu žiakov zapísaných na školách.

Údaje z roku 2014 sú k dispozícii z 23 krajín. Miera identifikácie chlapcov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami je v rozpätí od 0,68 % do 10,99 % s celkovým priemerom 2,86 %. Miera identifikácie dievčat so špeciálnymi vzdelávacími potrebami je v rozpätí od 0,43 % do 6,48 % s celkovým priemerom 1,37 %.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 26 krajín. Miera identifikácie chlapcov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami je v rozpätí od 0,64 % do 12,69 % s celkovým priemerom 2,99 %. Miera identifikácie dievčat so špeciálnymi vzdelávacími potrebami je v rozpätí od 0,42 % do 7,82 % s celkovým priemerom 1,45 %.

Okrem rozdielov medzi pohlaviami sa v roku 2016 skúmalo aj rozdelenie na základe pohlavia. To vychádzalo z celkového počtu žiakov (chlapcov/dievčat) s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách vo vzťahu k celkovej populácii žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 26 krajín. Podiel chlapcov je v rozpätí od 60,16 % do 73,50 % s celkovým priemerom 67,35 %. V prípade dievčat je celkový priemer 32,65 % a podiely sa pohybujú v rozpätí od 26,50 % do 39,84 %.

Pomer identifikácie chlapcov a dievčat v krajinách je 2 : 1. Populáciu žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách tvorí 68 % chlapcov a 32 % dievčat.

Krajiny boli v rôznom počte schopné poskytnúť údaje pre 10 indikátorov týkajúcich sa rozdielov medzi pohlaviami v súvislosti s umiestnením žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v rôznych prostrediach (inkluzívne vzdelávanie, špeciálne triedy, špeciálne školy, neformálne vzdelávanie, všetky oddelené prostredia).

Pohľad na všetky tieto indikátory ukazuje, že rozdelenie na základe pohlavia je približne rovnaké pre všetky indikátory: približne dve tretiny žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách tvoria v jednotlivých prostrediach chlapci a približne jedna tretina sú dievčatá. Toto zistenie je zjavné pre indikátory založené na celej populácii zapojenej do školskej dochádzky, ako aj na populácii žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Pomery umiestnenia vo všetkých prostrediach (inkluzívne vzdelávanie, špeciálne triedy, špeciálne školy a všetky oddelené prostredia) sú takisto 2 : 1. To znamená, že vo všetkých krajinách je v rôznych prostrediach umiestnených približne dvakrát toľko chlapcov ako dievčat.

Toto zistenie poukazuje na to, že vo všetkých krajinách vzdelávacie systémy identifikujú chlapcov ako žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami vo väčšej miere ako v prípade dievčat.

Pomer identifikácie 2 : 1 sa odzrkadľuje v pomeroch umiestnenia: v prostredí inkluzívneho vzdelávania, špeciálnej triedy alebo špeciálnej školy je umiestnených dvakrát toľko chlapcov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách ako dievčat.

5. Aké sú rozdiely v mierach identifikácie a mierach umiestnenia žiakov medzi úrovňami ISCED 1 a 2?

Dve zložky zberu údajov v rámci projektu EASIE sa zaoberajú otázkami úrovni ISCED:

- údaje o vekových vzorkách uvedené v tabuľke 2,
- rozdiely medzi úrovňami ISCED 1 a 2 uvedené v tabuľke 3.

Údaje o vekových vzorkách identifikujú populáciu žiakov v konkrétnom veku 9 rokov (zodpovedá typickému vekovému rozsahu ISCED 1 vo väčšine krajín) a 15 rokov (zodpovedá typickému vekovému rozsahu ISCED 2 vo väčšine krajín). Tieto dve vekové skupiny sú takisto v súlade so zberom údajov o mierach zlyhávania žiakov v školách na úrovni Európskej únie.

Indikátor 2.1 predstavuje údaje o vekovej vzorke žiakov vo veku 9 rokov. Indikátor 2.2 predstavuje údaje o vekovej vzorke žiakov vo veku 15 rokov. Oba indikátory predstavujú miery zápisu do vzdelávania v hlavnom prúde, teda percento zapísaných žiakov konkrétno veku vo všetkých prostrediach v hlavnom prúde vzdelávania vypočítané z počtu zapísaných žiakov konkrétno veku vo všetkých vzdelávacích prostrediach.

Údaje sa zameriavajú na žiakov vo veku 9 a 15 rokov, ktorí sú alebo nie sú zapojení do vzdelávania v hlavnom prúde. Predstavujú „vekové výrezy“ úrovni ISCED, pretože sa nachádzajú v rámci typických vekových rozsahov ISCED pre takmer všetky krajiny.

Pre 9-ročných žiakov sú údaje z roku 2014 k dispozícii z 25 krajín. Miera zápisu 9-ročných žiakov do vzdelávania v hlavnom prúde je v rozpätí od 93,27 % do 100,00 %, pričom celkový priemer je 98,10 %.

Pre 9-ročných žiakov sú údaje z roku 2016 k dispozícii z 27 krajín. Miera zápisu 9-ročných žiakov do vzdelávania v hlavnom prúde je v rozpätí od 93,79 % do 99,98 %, pričom celkový priemer je 98,54 %.

Pre 15-ročných žiakov sú údaje z roku 2014 k dispozícii z 23 krajín. Miera zápisu 15-ročných žiakov do vzdelávania v hlavnom prúde je v rozpätí od 88,29 % do 99,81 %, pričom celkový priemer je 98,18 %.

Pre 15-ročných žiakov sú údaje z roku 2016 k dispozícii z 26 krajín. Miera zápisu 15-ročných žiakov do vzdelávania v hlavnom prúde je v rozpätí od 88,23 % do 99,99 %, pričom celkový priemer je 97,07 %.

Vo všetkých krajinách sa veľká väčšina 9-ročných žiakov vzdeláva v školách v hlavnom prúde vzdelávania, ale nie všetci. Vo všetkých krajinách sa veľká väčšina 15-ročných žiakov vzdeláva v školách v hlavnom prúde vzdelávania, ale nie všetci. V žiadnej krajine nie sú do vzdelávania v hlavnom prúde zapísaní všetci 15-roční žiaci.

Z údajov o vekových vzorkách v súvislosti s úrovňami ISCED vyplýva, že miery zápisu žiakov do vzdelávania v hlavnom prúde pre úrovne ISCED 1 a 2 sú približne rovnaké.

Indikátory 2.3 a 2.4 predstavujú miery zápisu do inkluzívneho vzdelávania pre vekové vzorky 9-ročných, resp. 15-ročných žiakov, teda percento žiakov konkrétneho veku identifikovaných ako žiakov, ktorí trávajú aspoň 80 % času v triede v hlavnom prúde vzdelávania s rovesníkmi, vypočítané z počtu zapísaných žiakov konkrétneho veku vo všetkých vzdelávacích prostrediach.

Pre 9-ročných žiakov sú údaje z roku 2014 k dispozícii z 21 krajín. Miery zápisu do inkluzívneho vzdelávania sú v rozpätí od 93,27 % do 100,00 %, pričom celkový priemer je 98,18 %.

Pre 9-ročných žiakov sú údaje z roku 2016 k dispozícii z 22 krajín. Miery zápisu do inkluzívneho vzdelávania sú v rozpätí od 93,79 % do 99,98 %, pričom celkový priemer je 98,67 %.

Pre 15-ročných žiakov sú údaje z roku 2014 k dispozícii z 20 krajín. Miery zápisu do inkluzívneho vzdelávania sú v rozpätí od 92,00 % do 99,79 %, pričom celkový priemer pre 20 krajín je 97,88 %.

Pre 15-ročných žiakov sú údaje z roku 2016 k dispozícii z 21 krajín. Miery zápisu do inkluzívneho vzdelávania sú v rozpätí od 78,78 % do 99,99 %, pričom celkový priemer pre 21 krajín je 98,45 %.

Vo väčšine krajín sa aspoň niektorí 9-roční žiaci vzdelávajú v určitej forme neinkluzívneho prostredia. Väčšina krajín má oddelené špeciálne vzdelávanie (oddelené školy a jednotky), ako aj oddelené triedy v školách v hlavnom prúde vzdelávania pre programy na úrovni ISCED 1.

Žiadna zo zúčastnených krajín nevykazuje 100 % počet 15-ročných žiakov zapísaných v inkluzívnych prostrediach. Všetky krajiny využívajú určitú formu oddeleného špeciálneho vzdelávania (oddelené školy a jednotky), ako aj oddelené triedy v školách v hlavnom prúde vzdelávania pre programy na úrovni ISCED 2.

Z údajov o vekových vzorkách v súvislosti s úrovňami ISCED vyplýva, že miery zápisu do inkluzívneho vzdelávania pre úrovne ISCED 1 a 2 sú približne rovnaké.

V rámci zberu údajov sa rozdiely medzi úrovňami ISCED 1 a 2 pri žiakoch s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách takisto analyzovali pre tieto parametre:

- miery identifikácie,
- rozdelenie umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na základe počtu žiakov zapísaných na školách,
- rozdelenie umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na základe populácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Údaje o mierach identifikácie z roku 2014 sú k dispozícii z 29 krajín:

Pre úroveň ISCED 1 je miera identifikácie špeciálnych vzdelávacích potrieb v rozpätí od 0,62 % do 10,89 %, pričom celkový priemer pre 29 krajín je 2,62 %.

Pre úroveň ISCED 2 je miera identifikácie špeciálnych vzdelávacích potrieb v rozpätí od 0,50 % do 6,82 %, pričom celkový priemer pre 29 krajín je 2,23 %.

Údaje o mierach identifikácie z roku 2016 sú k dispozícii z 30 krajín:

Pre úroveň ISCED 1 je miera identifikácie špeciálnych vzdelávacích potrieb v rozpätí od 0,62 % do 12,57 %, pričom celkový priemer pre 30 krajín je 2,37 %.

Pre úroveň ISCED 2 je miera identifikácie špeciálnych vzdelávacích potrieb v rozpätí od 0,45 % do 7,94 %, pričom celkový priemer pre 30 krajín je 2,07 %.

Okrem rozdielov medzi úrovňami ISCED sa skúmalo aj rozdelenie v rámci úrovni ISCED. To vychádzalo z celkového počtu žiakov na úrovni ISCED 1/ISCED 2, ktorí boli identifikovaní ako žiaci s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách, vo vzťahu k celkovej populácii zapojenej do školskej dochádzky v rámci každej úrovne ISCED.

Údaje z roku 2016 sú k dispozícii z 30 krajín. Celkový priemer pre úroveň ISCED 1 je 4,12 % s rozpätím 0,90 % až 19,45 %. Celkový priemer pre úroveň ISCED 2 je 4,86 % s rozpätím 1,42 % až 22,48 %.

Podiel žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na úrovni ISCED 1 v porovnaní s úrovňou ISCED 2 sa medzi krajinami výrazne líši. Vo väčšine krajín sa podiel zvyšuje od úrovne ISCED 1 k úrovni ISCED 2.

Jedným z možných vysvetlení je, že mnohých žiakov v týchto krajinách sprevádza ich „označenie“ za žiakov, ktorí potrebujú podporu, počas celej ich školskej dochádzky. Neskôr na úrovni ISCED 2 sa k nim pridávajú ďalší žiaci identifikovaní ako žiaci, v prípade ktorých je potrebné úradné rozhodnutie o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Treba poznamenať, že tento model neplatí pre všetky krajiny: v niekoľkých krajinách je viac žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na úrovni ISCED 1.

Krajiny boli v rôznom počte schopné poskytnúť údaje pre 10 indikátorov týkajúcich sa rozdielov medzi úrovňami ISCED v súvislosti s umiestnením žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v rôznych prostrediach (inkluzívne vzdelávanie, špeciálne triedy, špeciálne školy, neformálne vzdelávanie, všetky oddelené prostredia).

Z analýzy všetkých dostupných indikátorov napriek rozdielom a odlišným vzorcom medzi jednotlivými krajinami vyplýva, že podiel žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na úrovniach ISCED 1 a 2 vo všetkých prostrediach sa nijako významne nemení. Celková priemerná miera zápisu do inkluzívnych prostredí a špeciálnych tried je mierne vyššia na úrovni ISCED 1 ako na úrovni ISCED 2. Jedine v prípade špeciálnych škôl je tento mierny rozdiel obrátený: v špeciálnych školách je pomerne viac žiakov na úrovni ISCED 2 ako ISCED 1.

Analýza kombinovaných údajov pre žiakov vo všetkých oddelených špeciálnych prostrediach – aj s ohľadom na rozdiely medzi krajinami – však ukazuje, že na úrovni ISCED 1 je viac žiakov s úplne oddeleným umiestnením ako na úrovni ISCED 2.

POZADIE PROJEKTU EASIE

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania (ďalej len „agentúra“) už vyše 20 rokov pôsobí ako orgán spolupráce svojich členských krajín v oblasti politiky inkluzívneho vzdelávania (v súčasnosti zahŕňa 35 jurisdikcií v 31 členských krajinách).

Zber údajov v rámci projektu Štatistiky Európskej agentúry o inkluzívnom vzdelávaní (EASIE) vychádza zo série činností agentúry. Agentúra začala prvýkrát získavať porovnateľné kvantitatívne údaje o počtoch žiakov identifikovaných ako žiaci so špeciálnymi vzdelávacími potrebami v 17 členských krajinách agentúry v roku 1999. Táto činnosť bola súčasťou hodnotenia programu Európskej komisie Socrates. Informácie získané v roku 1999 boli preskúmané a poslúžili ako užitočný referenčný materiál pre zástupcov krajín agentúry. Prijalo sa rozhodnutie pravidelne zbierať kvantitatívne údaje o počtoch žiakov identifikovaných ako žiaci so špeciálnymi vzdelávacími potrebami a o tom, kde sa vzdelávajú. Tieto údaje získavajú zástupcovia členských krajín agentúry a agentúra ich zverejňuje každé dva roky od roku 2002. Ďalšie podrobnosti sú uvedené v [správe o metodike projektu EASIE](#) (Európska agentúra, 2016), ktorá sa týka zberu údajov v rokoch 2014 a 2016², a v rôznych [publikáciách s údajmi krajín o špeciálnom vzdelávaní](#) (Európska agentúra, 2009; 2010; 2012).

Zber údajov v rámci projektu EASIE je dlhodobá a postupná činnosť agentúry. Jej cieľom je poskytovať informácie, ktoré slúžia ako podklad v otázkach týkajúcich sa práv žiakov a kvality a efektívnosti vzdelávacích systémov v súlade s [Dohovorom o právach dieťaťa](#) (Organizácia Spojených národov, 1989) a [Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím](#) (Organizácia Spojených národov, 2006), ako aj informácie týkajúce sa [strategických cieľov Európskej únie v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy](#) (ET 2020) (Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2016).

Rozsah údajov

Projekt EASIE predstavuje posun v zameraní zberu údajov agentúry. Ide o posun od zamerania sa iba na žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami a na umiestnenie v oddelených, segregovaných prostrediach smerom k zameraniu sa na všetkých žiakov v povinnej školskej dochádzke a na zápis do všetkých prostredí – inkluzívnych aj oddelených. Údaje z projektu EASIE navyše poskytujú širokú škálu indikátorov týkajúcich sa prístupu k inkluzívnemu vzdelávaniu vrátane rozdielov medzi pohlaviami a programami ISCED – v súčasnosti na úrovniach ISCED 1 a 2.

Zber údajov v rámci projektu EASIE zahŕňa:

- populáciu vo vekovom rozsahu povinnej školskej dochádzky na úrovniach ISCED 1 a 2 (počet žiakov v danom vekovom rozsahu zapísaných do škôl),
- všetky sektory povinnej školskej dochádzky (štátny, nezávislý a súkromný),

---

² Aktualizovaná verzia správy o metodike projektu EASIE bola vypracovaná ako súčasť zberu údajov v roku 2018 (Európska agentúra, 2018b).

- všetky možné umiestnenia do vzdelávacích prostredí (školy v hlavnom prúde vzdelávania, špeciálne triedy a jednotky, špeciálne školy),
- neformálne vzdelávanie (napr. vzdelávanie zabezpečované inými ako vzdelávacími sektormi, ako sú zdravotné alebo sociálne služby),
- žiakov mimo akéhokoľvek druhu vzdelávania.

Táto správa skúma údaje dostupné zo všetkých krajín, ktoré sa zapojili do zberu údajov.

Súbor údajov z roku 2014 zahŕňa údaje poskytnuté 30 krajinami: Belgicko (flámske spoločenstvo), Belgicko (francúzske spoločenstvo), Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Island, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo (Anglicko), Spojené kráľovstvo (Severné Írsko), Spojené kráľovstvo (Škótsko), Spojené kráľovstvo (Wales), Španielsko, Švajčiarsko a Švédsko.

Súbor údajov z roku 2016 takisto zahŕňa údaje poskytnuté 30 krajinami, ale nie tými istými: Belgicko (flámske spoločenstvo), Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Island, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo (Anglicko), Spojené kráľovstvo (Severné Írsko), Spojené kráľovstvo (Škótsko), Spojené kráľovstvo (Wales), Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko a Taliansko.

Oba súbory údajov sa analyzovali vo vzťahu k 17 indikátorom, ktoré boli identifikované a odsúhlasené vnútroštátnymi odborníkmi na údaje (kompletne sú uvedené v [prílohe](#)).

Indikátory sú založené na troch oblastiach údajov z krajín:

- údaje o populácii a zapísaných žiakoch,
- údaje o žiakoch s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách,
- údaje o vekových vzorkách (9-roční a 15-roční žiaci) zodpovedajúcich úrovniam ISCED 1 a 2.

Údaje z projektu EASIE sa týkajú všetkých žiakov, vekových vzoriek všetkých žiakov a jednej podmnožiny žiakov, ktorí dostávajú podporu na uspokojenie vzdelávacích potrieb, teda žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Agentúra v súčasnosti nezhrmažďuje údaje z krajín o žiakoch **bez** úradného rozhodnutia o špeciálnych vzdelávacích potrebách, ktorí dostávajú nejakú formu doplnkovej podpory pri vzdelávaní. So zástupcami členských krajín agentúry sa dohodlo, že v blízkej budúcnosti sa nebude vykonávať zber údajov týkajúcich sa takýchto žiakov.

Dôležité aspekty zberu údajov v rámci projektu EASIE

Všetky zúčastnené krajiny majú veľmi odlišné politiky a prax, pokiaľ ide o inkluzívne vzdelávanie. Aby boli údaje z krajín týkajúce sa vyššie uvedených oblastí aspoň do istej miery porovnateľné, pri zbere údajov sa použili dve dôležité pracovné vymedzenia, ktoré identifikovali a odsúhlasili vnútroštátni odborníci na zber údajov:

Pracovné vymedzenie pojmu úradné rozhodnutie o špeciálnych vzdelávacích potrebách

Úradné rozhodnutie znamená, že žiak je považovaný za osobu oprávnenú dostávať doplnkovú podporu pri vzdelávaní na uspokojenie svojich vzdelávacích potrieb.

Úradné rozhodnutie spĺňa tieto kritériá:

- prebehol postup hodnotenia vzdelávania s účasťou multidisciplinárneho tímu,
- multidisciplinárny tím obsahuje členov zo školy žiaka aj mimo nej,
- existuje právny dokument, ktorý opisuje podporu, na ktorú má žiak nárok, a ktorý sa použije ako základ plánovania,
- úradné rozhodnutie podlieha procesu oficiálneho, pravidelného preskúmania.

Všetky získané údaje o žiakoch s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách sú v súlade s týmto pracovným vymedzením pojmu úradné rozhodnutie o špeciálnych vzdelávacích potrebách.

Pracovné vymedzenie pojmu inkluzívne prostredie

Inkluzívne prostredie sa vzťahuje na vzdelávanie, pri ktorom sa žiak s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách vzdeláva v triede v hlavnom prúde vzdelávania spolu s rovesníkmi počas väčšej časti – 80 % alebo viac – školského týždňa.

V predchádzajúcich zberoch údajov a projektoch agentúra používala toto referenčné kritérium umiestnenia počas 80 % času v rôznych formách. Kritérium 80 % jednoznačne znamená, že žiak je umiestnený v prostredí v hlavnom prúde vzdelávania počas väčšiny školského týždňa. Zároveň obsahuje možnosť oddeleného vzdelávania malej skupiny alebo jednotlivcov počas obmedzených časových období (teda 20 % alebo jeden deň v týždni).

Nie všetky krajiny dokážu poskytnúť presné údaje o referenčnom kritériu umiestnenia počas 80 % času. Preto boli podľa potreby identifikované, odsúhlasené a použité rôzne náhradné referenčné kritériá. Ďalšie podrobnosti sú uvedené v [podkladových informáciách z jednotlivých krajín](#) (Európska agentúra, bez dátumu-c).

Zameranie analýzy údajov v projekte EASIE

Dlhodobou ambíciou projektu EASIE je poskytovať:

- dohodnutý súbor indikátorov, ktoré sú zdrojom informácií pre tvorcov politik pri práci zameranej na ciele Európskej únie v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy a *Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím* (Organizácia Spojených národov, 2006),

- údaje a podporné kvalitatívne informácie, ktoré slúžia ako podklad v otázkach týkajúcich sa práv žiakov.

Cieľom tejto analýzy je poukázať na hlavné zistenia, ktoré sú zdrojom informácií pre prácu v súlade s týmito medzinárodnými usmerňujúcimi dokumentmi, ako aj so [stanoviskom agentúry k inkluzívnym vzdelávacím systémom](#) (Európska agentúra, 2015). Tu prezentované informácie majú pomôcť najmä členským krajinám agentúry pri realizovaní spoločnej hlavnej vízie inkluzívnych vzdelávacích systémov, ktorou je:

... zabezpečiť, aby žiaci všetkých vekových kategórií mali prístup k zmysluplným a vysokokvalitným vzdelávacím príležitostiam vo svojej miestnej komunite spolu so svojimi priateľmi a rovesníkmi (tamtiež, s. 1).

Zameranie projektu EASIE na celú populáciu zapojenú do školskej dochádzky je v súlade s tvrdením v stanovisku, že:

... politika týkajúca sa inkluzívnych vzdelávacích systémov musí mať vytvorenú jasnú víziu a koncepciu inkluzívneho vzdelávania na zlepšovanie príležitostí na vzdelávanie pre všetkých žiakov (tamtiež).

Údaje získané v rámci projektu EASIE nemôžu byť zdrojom informácií pre množstvo kvalitatívnych otázok týkajúcich sa inkluzívnych vzdelávacích systémov, ktoré sú uvedené v stanovisku. Môžu však poskytnúť informácie o „dostupnosti pružného kontinua zdrojov a prostriedkov“ (tamtiež, s. 2), najmä rôznych foriem umiestnenia do vzdelávacích prostredí v krajinách.

Dôležité poznámky

Údaje poskytnuté krajinami sú také rozsiahle, ako je v súčasnosti možné. Všetky údaje sú preukázateľne v súlade s dohodnutým pracovným vymedzením agentúry pre pojem úradné rozhodnutie o špeciálnych vzdelávacích potrebách a s referenčným kritériom umiestnenia počas 80 % času alebo príslušnými náhradnými referenčnými kritériami. Krajiny necítia potrebu meniť tieto vymedzenia ani spôsob, akým v súlade s nimi získavajú údaje. Všetky údaje poskytli vnútroštátni odborníci na údaje a potom ich skontrolovali a schválili zástupcovia členských krajín agentúry. Všetky výpočty z údajov – ako sa uvádzajú v porovnávacích správach – skontrolovali a schválili odborníci na údaje aj zástupcovia členských krajín agentúry.

Objavilo sa však niekoľko problémov so súborom údajov, na ktoré treba upozorniť. Nasledujúce body upriamujú pozornosť na niektoré metodické alebo procesné problémy, ktoré sa vyskytli pri zbere údajov a ktoré treba mať na pamäti pri čítaní tejto správy.

Počet krajín, ktoré poskytli údaje spojené s konkrétnymi indikátormi, sa líši v rámci súborov údajov aj medzi nimi. To znamená, že pri jednotlivých indikátoroch môže byť počet krajín zahrnutých do výpočtov rôzny. Nie je preto možné vykonať žiadne spoľahlivé porovnania medzi indikátormi. V tejto správe sa zistenia prezentujú najmä vo vzťahu k jednotlivým indikátorom samostatne.

V informáciách od všetkých krajín chýbajú údaje, napríklad údaje o umiestnení žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami a údaje o rozdieloch medzi pohlaviami. V niektorých krajinách sú pre určité otázky uvedené nulové (0) hodnoty, hoci by bolo vhodnejšie uviesť,

---

že údaje chýbajú (angl. missing/M). Na účely výpočtov z údajov v rámci porovnávacích správ boli nuly vo väčšine prípadov nahradené označením M po dohode s príslušnými krajinami.

Jednotlivé krajiny môžu mať výrazne odlišný vplyv na celkové priemery indikátorov. Krajiny s vyšším počtom obyvateľov majú omnoho vyšší vplyv na celkové priemery ako krajiny s nižším počtom obyvateľov. V dôsledku toho možno na základe celkových priemerov robiť len veľmi opatrné závery.

ODKAZY

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2015. *Stanovisko Agentúry k inkluzívnym vzdelávacím systémom*. www.european-agency.org/resources/publications/agency-position-inclusive-education-systems-flyer (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2016. *European Agency Statistics on Inclusive Education (EASIE): Methodology Report [Štatistiky Európskej agentúry o inkluzívnom vzdelávaní (EASIE): Správa o metodike]*. (A. Watkins, S. Ebersold a A. Lénárt, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/data/methodology-report (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2017. *European Agency Statistics on Inclusive Education: 2014 Dataset Cross-Country Report [Štatistiky Európskej agentúry o inkluzívnom vzdelávaní: Porovnávací správa na základe súboru údajov za rok 2014]*. (J. Ramberg, A. Lénárt a A. Watkins, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/european-agency-statistics-inclusive-education-2014-dataset-cross-country (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2018a. *European Agency Statistics on Inclusive Education: 2016 Dataset Cross-Country Report [Štatistiky Európskej agentúry o inkluzívnom vzdelávaní: Porovnávací správa na základe súboru údajov za rok 2016]*. (J. Ramberg, A. Lénárt a A. Watkins, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/european-agency-statistics-inclusive-education-2016-dataset-cross-country (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, 2018b. *European Agency Statistics on Inclusive Education: Methodology Report – Updated 2018 [Štatistiky Európskej agentúry o inkluzívnom vzdelávaní: Správa o metodike – aktualizácia pre rok 2018]*. (A. Lénárt, J. Ramberg a A. Watkins, red.). Odense, Dánsko

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, bez dátumu-a. *Data web area [Webová oblasť údajov]*. www.european-agency.org/data (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, bez dátumu-b. *List of data experts [Zoznam odborníkov na údaje]*. www.european-agency.org/data/list-data-experts (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho a inkluzívneho vzdelávania, bez dátumu-c. *Data tables and background information [Tabuľky údajov a podkladové informácie]*. www.european-agency.org/data/data-tables-background-information (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho vzdelávania, 2009. *Special Needs Education Country Data 2008 [Údaje krajín o špeciálnom vzdelávaní z roku 2008]*. (A. Watkins, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2008 (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho vzdelávania, 2010. *Special Needs Education Country Data 2010 [Údaje krajín o špeciálnom vzdelávaní z roku 2010]*. (A. Watkins, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2010 (posledný prístup: október 2018)

Európska agentúra pre rozvoj špeciálneho vzdelávania, 2012. *Special Needs Education Country Data 2012 [Údaje krajín o špeciálnom vzdelávaní z roku 2012]*. (A. Lénárt a A. Watkins, red.). Odense, Dánsko. www.european-agency.org/resources/publications/special-needs-education-country-data-2012 (posledný prístup: október 2018)

Organizácia Spojených národov, 1989. *Dohovor o právach dieťaťa*. www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx (posledný prístup: október 2018)

Organizácia Spojených národov, 2006. *Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím*. www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html (posledný prístup: október 2018)

Štatistický ústav UNESCO, 2012. *International Standard Classification of Education (ISCED) 2011 [Medzinárodná štandardná klasifikácia vzdelávania (ISCED) 2011]*. Montreal: Štatistický ústav UNESCO. uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf (posledný prístup: október 2018)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2016. *Spolupráca EÚ vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020)*. Luxemburg: Úrad pre publikácie. eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aef0016 (posledný prístup: október 2018)

PRÍLOHA: INDIKÁTORY V RÁMCI PROJEKTU EASIE PRE ROKY 2014 A 2016

---

1. Miera zápisu do vzdelávania v hlavnom prúde podľa počtu žiakov zapísaných na školách

---

Indikátor 1.1: miera zápisu do vzdelávania v hlavnom prúde (%)

Indikátor 1.2: miera zápisu do inkluzívneho vzdelávania (%)

2. Vekové vzorky

Indikátor 2.1: miera zápisu vekovej vzorky 9-ročných žiakov do vzdelávania v hlavnom prúde (%)

Indikátor 2.2: miera zápisu vekovej vzorky 15-ročných žiakov do vzdelávania v hlavnom prúde (%)

Indikátor 2.3: miera zápisu vekovej vzorky 9-ročných žiakov do inkluzívneho vzdelávania (%)

Indikátor 2.4: miera zápisu vekovej vzorky 15-ročných žiakov do inkluzívneho vzdelávania (%)

3. Žiaci s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách

---

3a. Miery identifikácie

Indikátor 3a.1: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách z počtu žiakov zapísaných na školách (%)

3b. Rozdelenie umiestnení žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách na základe počtu žiakov zapísaných na školách

Indikátor 3b.1: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v inkluzívnych prostrediach z počtu žiakov zapísaných na školách (%)

Indikátor 3b.2: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych triedach z počtu žiakov zapísaných na školách (%)

Indikátor 3b.3: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych školách z počtu žiakov zapísaných na školách (%)

Indikátor 3b.4: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v neformálnych vzdelávacích prostrediach z počtu žiakov zapísaných na školách (%)

Indikátor 3b.5: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v úplne oddelených vzdelávacích prostrediach z počtu žiakov zapísaných na školách (%)

3c. Rozdelenie umiestnení na základe populácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách

Indikátor 3c.1: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v inkluzívnom vzdelávaní (%)

Indikátor 3c.2: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych triedach v školách v hlavnom prúde vzdelávania (%)

Indikátor 3c.3: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v špeciálnych školách (%)

Indikátor 3c.4: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v neformálnych vzdelávacích prostrediach (%)

Indikátor 3c.5: percento žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách v úplne oddelených vzdelávacích prostrediach z populácie žiakov s úradným rozhodnutím o špeciálnych vzdelávacích potrebách (%)

Sekretariát:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Kancelária v Bruseli:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org/data

